

KLIMATSKE PROMJENE

AUTOR: Andrea Latinović | FOTO: Pixabay Artificial intelligence

05.08.2024

TRI STAKLENIČKA PLINA NA NAJVIŠIM RAZINAMA SVIH VREMENA!



Ekstremne vremenske prilike, otapanje ledenjaka i neuobičajeno topli oceani, svi su oni proizvod globalnog zatopljenja potaknutog oslobađanjem tri najvažnija plina koji zadržavaju toplinu u atmosferi: ugljičnog dioksida, metana i dušikovog oksida.

Prema novoj studiji američke Nacionalne uprave za oceane i atmosferu (NOAA), emisije ta tri staklenička plina nastavile su rasti prošle godine do povijesno najviših razina, izvještava The New York Times.

Globalne prosječne koncentracije ugljičnog dioksida skočile su prošle godine, “produljujući najveću održivu stopu povećanja CO₂” u 65 godina vođenja evidencije NOAA-e. Razine metana i dušikovog oksida također su naglo povećane prošle godine. Sve to unatoč valu globalnih političkih mjera i ekonomskih poticaja osmišljenih da odviknu svijet od fosilnih goriva.

To nisu bile samo jednokratne anomalije. U svakom slučaju, rastuće emisije nastavile su dugoročni trend. Analizirajući više od 15.000 uzoraka zraka iz cijelog svijeta, NOAA je otkrila da su porasti emisija prošle godine “bili u skladu sa strmim porastima uočenim tijekom prošloga desetljeća”.

Rezultat je bio niz dubokih promjena na planetu u izuzetno kratkom vremenu. “Količina CO₂ u atmosferi danas je usporediva s onom kakva je bila prije oko 4,3 milijuna godina tijekom srednje pliocenske epohe”, pokazalo je izvješće NOAA-e. Tada je “razina mora bila oko 23 metra viša nego danas” i “velike šume su zauzimale područja Arktika koja su sada tundra”.

Ugljični dioksid

Prošle su godine ljudi izbacili oko 36,6 milijardi tona CO₂ u atmosferu, najviše ikada. Taj bi broj ove godine mogao biti veći, a koncentracija ugljičnog dioksida u atmosferi sada je više od 50 posto veća nego što je bila prije industrijske revolucije.

Nije tajna odakle dolazi sav taj ugljični dioksid. Izgaranje nafte, ugljena i plina glavni je izvor emisije CO₂, a upotreba i proizvodnja fosilnih goriva i dalje raste diljem svijeta, pri čemu Sjedinjene Države proizvode više nafte i plina nego ikada prije. Čak i dok se izgradnja obnovljive energije ubrzava, apetit za fosilnim gorivima ostaje jak, djelomično zato što sveukupna potražnja za energijom raste.

Fosilna goriva nisu jedini izvor ugljičnog dioksida. Ogromni šumski požari koji su tijekom 2023. zahvatili Kanadu, Europu i Čile, također dodaju CO₂ u atmosferu. Ipak, čak i na tom primjeru, lako je uočiti začarani krug klimatskih promjena koje

su uzrokovali ljudi: mnogi od tih požara pogoršani su zbog zagrijavanja koje je već nastupilo.

Metan

Neko se vrijeme činilo da se emisije metana usporavaju. Nakon brzog porasta koncentracije metana u atmosferi tijekom 1980-ih, razine su se stabilizirale u kasnim 1990-ima i početkom 2000-ih. Zatim su 2007. ponovno počeli rasti, i to brzo. Istraživači priznaju da ne razumiju u potpunosti što je uzrok relativnoj stabilnosti proizvodnje metana, a potom i njezinom ponovnom rastu. Ali, ono što je jasno je da emisije metana danas cvjetaju.

Prošle je godine zabilježen peti najveći skok koncentracije metana od početka vođenja evidencije, a razine metana sada su više od 160 posto više nego što su bile prije industrijske revolucije, prema NOAA-i. Metan je posebno snažan staklenički plin; iako se razgrađuje brže od ugljičnog dioksida, moćniji je u zadržavanju topline u atmosferi.

Velika većina povećanih emisija metana može se povezati s nezasićenim apetitom čovječanstva. Prema Međunarodnoj agenciji za energiju, poljoprivreda je najveći izvor emisije metana, a odmah iza nje slijedi izgaranje fosilnih goriva.

Dušikov oksid

Dok su ugljični dioksid i metan dva plina koja se najčešće povezuju s klimatskim promjenama, dušikov oksid još je jedan snažan plin koji zadržava toplinu, a također je u porastu.

Emisije N₂O također su povezane s hranom. U ovom slučaju, oni su u velikoj mjeri rezultat dušičnih gnojiva i gnojiva koji se koriste u poljoprivredi. Drugi izvor je zrakoplovstvo. Razine dušikovog oksida u atmosferi sada su 25 posto više nego prije industrijske revolucije.

Transformacija energetike, prometa i poljoprivrede vodi manjoj emisiji plinova

U samo nekoliko stotina godina, ljudi su radikalno promijenili sastav Zemljine atmosfere, doslovno vrativši planet milijune godina unazad. Usporavanje globalnog zatopljenja, a potencijalno čak i njegovo preokretanje, zahtijevat će jednako herkulovske napore da se zaustavi emitiranje tri plina koja su najodgovornija za klimatske promjene, ističe NY Times.

Smanjenje emisije ugljičnog dioksida zahtijevat će radikalnu transformaciju naših energetske i transportnih sustava. Smanjenje emisija metana i dušikovog oksida zahtijevat će i temeljitu reviziju načina proizvodnje hrane. Promjene neće biti lake. Ali, dok ne smislimo kako ograničiti ispuštanje ugljičnog dioksida, metana i dušikovog oksida, naš svijet će se i dalje zagrijavati.

**Dopušteno je prenošenje sadržaja uz objavu izvora i autora.*

Tekst je nastao u okviru projekta kojeg je financijski podržala Agencija za elektroničke medije iz "programa poticanja novinarske izvrsnosti".



Agencija za elektroničke medije
Agency for the electronic media

TAGOVI

klimatske promjene

metan

staklenički plinovi

ugljični dioksid

Kategorije:[ODRŽIVI RAZVOJ](#)[KLIMATSKE PROMJENE](#)[INOVACIJE](#)[EKOLOGIJA](#)[DOP](#)[AKTUALNO](#)[EKO TURIZAM](#)**Informacije:**[O PORTALU](#)[Oglašavanje](#)[Kolačići](#)[Izjava o privatnosti](#)[Impressum](#)[Uvjeti korištenja](#)**Portali:**[HINA.HR](#)[HINA ZDRAVLJE](#)[EU.HINA.HR](#)

Portal Zelena Hrvatska svakodnevno donosi novosti vezane uz zaštitu okoliša, ekologiju, energiju, klimu, otpad, održivi razvoj, zakonodavne promjene, ekološka djelovanja...